

(conservativehome.blogs.com 1.11.2008)

Географски, Балкан се налази на маргинама Европе; догађаји га стављају у срце континента. Сурови подсетник на ову чињеницу били су ратови из 90-их, који су уједно били и упозорење Европи да се догађаји из њеног задњег дворишта никада не смеју игнорисати. Из тог разлога је међународна заједница, након НАТО интервенције ради заустављања ратова у Босни и на Косову, ставила себи у задатак да надгледа опоравак овог ратом разореног региона до његовог евентуалног учлањења у Европску унију.

Ипак, више од деценије касније, дугорочни мир и стабилност на Западном Балкану и даље су неухватљиви. Када сам прошле недеље посетио овај регион, затекао сам обесхрабрујућу слику, нарочито у Босни и Херцеговини, где су слабљење одлучности међународне заједнице, очигледан недостатак усмеравања од стране ЕУ и видна промена у приоритетима САД оставили политичку празнину отворену за локалне сецесионисте и спољашње мешање.

Након што је с муком поново створена после најкрвавијег европског рата у последњих педесет година, Босна је почела да напредује. Придружила се НАТО програму Партнерство за мир и потписала Споразум о стабилизацији и придруживању са Европском Унијом. Ипак, како ствари стоје, Босна је далеко од стабилне и функционалне државе.

Националистичке странке и даље имају главну контролу над два етничка ентитета који чине Босну и Херцеговину: Бошњачко-хрватском федерацијом и Републиком Српском. Званично, они деле стремљења ка чланству у ЕУ. Међутим, вођство Републике Српске

Морамо спречити Босну да постане неуспела држава

Пише: Вилијем Хејг
петак, 03 септембар 2010 13:56

наставља да инсистира на својој аутономији и тражи да се једног дана одвоји од Босне и Херцеговине. Истовремено, Русија ове лидере снабдева „кисеоником“ у виду готовог новца тако што купује њихову вредну имовину. Само у 2007. Русија је у Републици Српској купила три нафтне компаније и жели да тамо доведе огранак нафтовода Јужни ток. Оваквом подршком, Москва је оживела сецесионизам за који су се многе владе ЕУ надале да је заувек нестао а који заправо тиња, претећи да букне.

Данас се суочавамо са могућношћу да Босна постане неуспела држава, црна рупа Европе и извор нестабилности у наредним деценијама. Ипак, онда када би требало да будемо најодлучнији по питању Босне, сама будућност међународног присуства у земљи је доведена у питање. Вођство босанских Срба, уз руску подршку, тражи затварање канцеларије високог изасланика у Босни, тела које спроводи Дејтонски мировни споразум којим је рат окончан. Суочене са овим одлучујућим питањем, државе чланице ЕУ остају неопредељене, а политика ЕУ без правца. Занемарујући кључајуће тензије у држави и нестрпљива да закључи мисију и прогласи њен успех, Европска унија је пре неколико недеља започела разговоре о повлачењу мировних снага ЕУ из БиХ.

Не можемо дозволити да Босна и Херцеговина постане неуспела држава. Од највеће је важности за Европу да спроведе хитне мере како би спречила да се то догоди. ЕУ не може више одлагати тешке одлуке у Босни. Тренутно она делује неспособном да искористи моћ коју јој њена велика посвећеност Босни пружа. Ипак, нису подбациле институције ЕУ за спољне послове, већ је проблем у политичком јединству држава чланица и њиховој спремности да делају.

Наше деловање у Босни не сме ослабити. Мора се послати јасна порука да поновно отварање питања граница неће бити толерисано, те да Босна има будућност унутар евроатлантских структура. Мултиетничка Босна доказ је да етничко чишћење не може да опстане. Распад Босне на етнички искључиве државице послао би јасан сигнал онима који прижељкују етничка чишћења да у Европи таква бруталност може да успе. Ако ЕУ прихвати сецесионизам у Босни, ефекат на друге регионе на Балкану попут Санџака, Војводине, Прешева и Јужне Србије као и Северног Косова био би врло опасан, да не помињем Јужну Осетију и Абхазију, Најзад, какву будућност би то донело за два милиона муслимана у Босни који би се нашли стешњени у некој врсти европске Газе између Хрватске и Србије?

Канцеларија високог изасланика би стога требало да остане отворена док се не стекну кључни услови за њено затварање. До тада је високом изасланику потребна јака подршка ЕУ и НАТО у виду јасне стратегије.

Морамо спречити Босну да постане неуспела држава

Пише: Вилијем Хејг
петак, 03 септембар 2010 13:56

Уместо слабости, потребно нам је пет јасних потеза:

Онима који подривају босанску државу изнутра или споља не треба се улагивати, већ их треба изопштити. Уместо да буду охрабривани у протеривању међународног присуства, босански политички лидери морају бити приморавани да раде заједно.

Постоји добар разлог да се барем одржи, ако не и привремено повећа бројност међународних трупа у Босни, као мера предострожности и јасан сигнал да остајемо чврсто посвећени будућности Босне као уједињене државе. НАТО снаге које нису упослене у Авганистану не би требало да избегавају Босну.

У својим односима са Београдом ЕУ би јасно требало да стави до знања да, уколико жели да постане држава кандидат за ЕУ, мора да се остави Босне и обесхрабрује сепаратизам босанских Срба.

Западни Балкан мора остати у нашем програму, и у билатералним разговорима са Русијом, и за међународним столом, и не смеју га потиснути други важни проблеми.

Најзад, требало би да затражимо од нове америчке администрације да остане ангажована у Босни. САД су имале кључну улогу у довођењу мира у ову земљу; не смеју му дозволити да опет измакне.

Многи су у Европи наивно прогозирали како су државе Балкана чврсто на неповратном путу ка стабилности и миру. Како је показала грузијска криза, морамо бити опрезни и спремни на одлучне потезе како бисмо спречили да се проблеми на европским границама претворе у кризе са међународним последицама. Уколико нас је наша уплетеност на Балкану током последњих петнаест година ичему научила, научила нас је да се одуговлачење, нејединство, изврдавање и завлачење тумаче као слабост. Било би наивно и опасно претпоставити да су, само због тога што имамо брдо других проблема на другим местима, проблеми овог региона скоро па окончани.